

”DET NYE UNIVERSITETET”

HØRINGSUTTALELSE

GODKJENT I FS-MØTE 190207.

Til: Universitetsdirektøren
Dato: 26.02.2007
Forfatter: Tore O. Vorren/Ola M. Johnsen.
Arkivref.: 200602658-40

Innhold

1. Oppsummering og konklusjon	1
2. Innledning	2
3. Er en fusjon hensiktsmessig?	2
3.1. Forskning	2
3.2. Utdanning	3
3.3. Formidling, samfunnskontakt	3
3.4. Administrasjon og infrastruktur	3
4. Konkrete innspill	4
4.1. Mål	4
4.2. Forskning og utvikling	4
4.3. Utdanningstilbudet	4
4.4. Samfunnsansvar	4
4.5. Prosessen	4
5. Fusjonsprosessen	5

1. Oppsummering og konklusjon

Samtaler med Avdeling for ingeniør- og økonomifag (AFI) ved Høgskolen i Tromsø (HiTø) har vist et potensial for faglige synergier, spesielt på utdanningssiden. Realisering av synergieffekten vil imidlertid kreve tilførsel av friske ressurser og ta noe tid.

Sammenslåing av AFI og Det matematisk- naturvitenskaplige fakultet (MNF) ved UiT til et matematisk-naturvitenskaplig- teknologisk fakultet, MNT-fakultet, anbefales derfor ikke på nåværende tidspunkt.

Når AFI har oppgradert det faglige personalet slik at NOKUTs krav til sammensetning av personalet for å gi masterutdanning er oppfylt, anbefaler vi fornyete drøftinger om fusjon. MNF samarbeider gjerne med AFI om utdanningstilbud og faglig oppgradering i denne fasen.

Fusjon eller ei, en samlokalisering i Breivika er helt nødvendig for å få realisert potensialet for koordinering og markedsføring av Tromsøs samlede MNT-studietilbudet. En samlokalisering vil bidra til en eventuell framtidig fusjon og til og harmonisering av kulturforskjeller.

Ved en eventuell fusjon er det viktig at man følger en integrasjonsmodell som også innbefatter styrking av lærerutdanningen i realfag.

2. Innledning

Fakultetet ser ingen prinsipielle betenkeligheter med å blande tradisjonell faglig disiplinorientert forskning og utdanning med profesjonsorientert utdanning og forskning. Faktisk har Fakultetet hatt begge disse retninger i flere år nå.

Samarbeid med HiTø på flere områder, bl.a. innenfor teknologiorienterte studier som et fakultets interesseområde, synes også å være gunstig med tanke på å gjøre Tromsø til en attraktiv studentby.

Spørsmålet blir om en fullstendig sammenslåing/fusjon nå er den beste måten å organisere samarbeidet på.

MNF har det grunnleggende syn at samarbeidsrelasjonene mellom HiTø og UiT må vurderes ut fra om hva som er en hensiktsmessig organisering i forhold til

- 1) de faglige mål og strategier Universitetet har definert.
- 2) de spesielle utfordringer Universitetet står overfor

I det følgende drøftes hensiktsmessigheten av en fusjon, primært sett fra Fakultetets mål, strategi og utfordringer, men flere av betraktningene vil gjelde universitetet som helhet.

Fakultetet har sammen med AFI deltatt i en *Tenkegruppe i teknologi* (TT) som har vurdert konsekvenser av og forutsetninger for en mulig sammenslåing av MNF og ingeniørutdanningen ved AFI til et felles MNT-fakultet. Fakultetet vil henvise til tenkegruppens vurderinger og konklusjoner der dette er relevant.

All erfaring viser at en vellykket fusjon i tillegg til rasjonelle interessefelleskap mellom partene i stor grad vil være avhengig av en ryddig og god beslutningsprosess. Beslutningen må ha tilslutning fra de underliggende enhetene som påvirkes av endringene. Ikke minst gjelder dette organisasjoner som universitetet/høgskoler, der faglige mål og ledelse er avgjørende faktorer. Avslutningsvis vil derfor fakultetet kommentere fusjonsprosessen.

3. Er en fusjon hensiktsmessig?

3.1. *Forskning*

Universitetet og MNF har i sine strategidokument definert ambisiøse mål når det gjelder forskning. Som eneste breddeuniversitet i Nord-Norge er det også overmåte viktig at UiT greier å hevde seg i en beinhard internasjonal konkurranse når det gjelder grunnforskning, ikke minst ut fra et regionalt perspektiv.

Situasjonen for UiT er ikke spesielt god. Det viser både evalueringer og resultater når det gjelder publisering (se Forskningsmeldinga til UiT). MNF kommer brukbart ut i sammenligning med de andre fakultetene ved UiT. Sammenlignet med de andre Mat-nat-fakultetene i Norge er resultatene mer blandet, både når det gjelder publisering og eksterne inntekter. MNF har derfor klare ambisjoner om å øke publiseringsaktiviteten og de eksterne inntektene. Fakultetet er inne i en meget positiv utvikling, men har fremdeles et stykke igjen.

Ingeniørutdanningen ved HiTø har nesten ingen forskningsaktivitet i dag. Gjennom en fusjon vil HiTø naturlig nok forvente en økning av forskningskompetanse og -aktivitet på sine fagområder. Dette vil kreve betydelige ressurser (ref. TT). Dersom disse ressursene skal skaffes til veie innenfor Fakultetets/AFIs nåværende samlede rammer, vil dette få en uheldig effekt på den positive

utviklingen av forskningsaktivitetene ved MNF. **En vellykket sammenslåing kan følgelig kun gjennomføres etter at Ingeniørutdanningen har blitt oppgradert til å fylle NOKUT's krav for masterutdanning.**

3.2. Utdanning

Kvalitetsmessig har fakultetet i dag et godt undervisningstilbud. Studietilbud og emneporteføljen må stadig tilpasses behov og ressurser, men dette er en overkommelig utfordring.

En mer krevende utfordring er å øke tilgangen på studenter, spesielt på lavere grad. Fakultetet bruker store ressurser og jobber hardt med dette. Spørsmålet blir da om en fusjon med ingeniørutdanningen ved HiTø, kan bidra til å øke den samlede studenttilgangen og/eller skape synergieffekter ved at studietilbudene samordnes.

HiTø har 4 bachelorutdanninger i ingeniørfag med relativt langt flere studenter (Ingeniørutdanningen og MNF har begge ca 190 BSc-studenter.) Ingeniørutdanninga har ca 20 lærere, MNF ca 75).

Alle bachelorutdanninger i ingeniørfag har en komponent med felles basisfag (matematikk, fysikk, etc.). Disse fagene kan i prinsippet undervises av de respektive institutter ved MNF. Det kan også tenkes at andre emner kan gis som felles emner, f. eks i fysikk. Samordning av denne undervisningen representerer følgelig et potensial for innsparing. Innsparinger ved å legge ned bachelor-/ingeniørutdanninger kan også tenkes. Samtidig vil det være slik at MNF uten bruk av stor ressurser kan opprette nye tilbud om ingeniørutdanninger (BSc) på flere fagområder. Nye tilbud vil kunne virke attraktivt på studenter. En gjennomgang av mulighetene her er nødvendig, men det er vanskelig å forutse hvordan dette vil påvirke ressursbruken.

Samordnet markedsføring av det teknologiske/realfaglige studietilbudet i Tromsø og samarbeid om rekrutteringstiltak, vil åpenbart kunne virke positivt på studenttilgangen. Slike tiltak bør vurderes uavhengig av en eventuell fusjon. I den grad samordningen vil omfatte vanskelig beslutninger angående nedleggelse av studieretninger etc. vil dette lettere kunne gjennomføres innefor rammen av en felles enhet.

3.3. Formidling, samfunnskontakt

Mulighetene for å nå langsikte mål på dette området synes ikke å endres vesentlig dersom man gjennomfører en fusjon.

3.4. Administrasjon og infrastruktur

Fakultetet har ikke oppfattet det slik at et hovedmål er å realisere synergieffekter i form av mer effektiv tjenesteyting på det administrativ og tekniske området. Spørsmålet om tilpasning av administrative og tekniske enheter og fellessystemer må være underordnet de faglige hensyn.

Fakultetet er imidlertid sterkt bekymret for at tilpasningsprosessen ved en rask fusjon vil kreve så mye ressurser at det går ut over viktige støttefunksjoner for det faglige miljøet. Ikke minst gjelder dette bidrag til å øke den eksterne finansieringen av forskning samt yte administrativ og teknisk støtte til å sette i verk og drive stor forskningsprosjekter.

En eventuell vellykket fusjon forutsetter en samlokalisering. Dersom en ikke lykkes med å få til et felles bygg, vil et fusjonert fakultet være spredt på minst 5 adresser (3 ulike lokaler i Breivika, Nordlysobservatoriet og Sørøya). Dette vil utvilsom føre til ineffektiv drift, og vanskeligheter med å få jevnet ut det kulturelle forskjellene som eksisterer mellom partene i dag.

4. Konkrete innspill

I det følgende gis konkrete kommentarer/innspill til spørsmålene stilt av universitetsledelsen. Spørsmålene er besvart i den grad de ikke er besvart i det foregående avsnitt eller anses relevant.

4.1. Mål

De generelle målene for et fusjonert universitet vil i stor grad være de samme som for UiT i dag. Spørsmålet er om en fusjon vil øke sjansene for å nå de angitte målene. Målene for et nytt MNT-fakultet vil i stor grad være det samme som for MNF i dag, men næringsrettet profesjonsutdanninger må fokuseres noe sterkere.

Når det gjelder områder innenfor teknologi og realfag der det nye fakultetet har mulighet til å bli nasjonalt ledende, må dette nødvendigvis bli på områder MNF gjør det godt i dag.

Synergi er mulig å oppnå når det gjelder samordning og markedsføring av studietilbudet (se pkt 3.2)

4.2. Forskning og utvikling

MNF har i dag flere sterke forskningsfelt på internasjonalt nivå. Disse feltene må fortsatt vektlegges helt uavhengig av en eventuell fusjon. På kort sikt er det ikke rimelig å forvente at nye fagområder innefor realfag og teknologi som høyskolen bringer inn, skulle ligge i den internasjonale forskningsfronten. Her vil det trolig være snakk om å bringe forskningsaktiviteten på et forsvarlig nasjonalt nivå for å kunne drive en god utdanning på alle nivå. Den største utfordringen ligger i å skaffe ressurser til å gjennomføre den faglig opprustingen som er nødvendig.

4.3. Utdanningstilbudet

Som nevnt ovenfor ligger det et potensial for å oppnå synergieffekter i å samordne utdanningstilbudet ved MNF og Ingeniørutdanningen. Det ligger også et innsparingspotensial i å satse på færre bachelortilbud. MNF har i dag 8 bachelortilbud, ett pr institutt, samt 2 tverrfaglige (datasikkerhet og arktisk naturbruk og landbruk (ANL)). Tilbudene vurderes løpende i forhold til etterspørselen.

Ingeniørutdanningen har 4 tilbud. HiTø bør vurdere om noen av disse kan nedlegges for å skaffe ressurser til kompetanseøkning og utvikling av master-/PhD-studier. En sanering/opprettelse av nye tilbud må veies mot tilbudenes framtidige potensial for å rekruttere studenter og hvilke kompetanse som etterspørres i arbeidslivet.

4.4. Samfunnsansvar

MNF har vanskelig for å se at et nytt fusjonert universitet kan øke bidraget til nyskapning og verdiskapningen i samfunnet utover det HiTø og UiT kan greie som selvstendige institusjoner. Dette henger naturligvis sammen med det som er sagt om kompetanseutvikling og oppbygging av ny forskningsområder.

Dersom fusjonen gjennomføres uten tilføring av friske ressurser, kan dette faktisk redusere evnen til å bidra til nyskapning og verdiskapning ved at ressurser i stedet brukes til intern kompetanseoppbygging..

4.5 Prosessen

Arbeidet i Tenkegruppen i Teknologi avslørte, ikke uventet, at det er kulturelle forskjeller mellom Ingeniørutdanningen og MNF. For å lykkes med fusjonen er det helt nødvendig å utvikle en felles kultur. **Som nevnt ovenfor vil en samlokalisering være en nødvendig forutsetning for å få dette til.**

5. Fusjonsprosessen

Den nåværende fusjonsprosess er initiert og drevet fra ledelse og styre uten at universitetssamfunnet som helhet har vært nevneverdig involvert, og det synes som det er først nå debatten og engasjement er kommet skikkelig i gang. En grunn til dette er utvilsomt at høringsforespørselen gir inntrykk av at beslutningen om fusjon allerede er tatt, og at det nå dreier seg om mindre detaljer angående gjennomføringen. All erfaring tilsier at en grundig diskusjon og demokratisk prosess vil være en nødvendig forutsetning for å gjennomføre en eventuell vellykket fusjon. MNF vil derfor tilrå styret å la denne viktige debatten pågå i noen tid, og vektlegge synspunkter fra enhetene også når det gjelder spørsmålet om fusjon med HiTø er riktig nå.